

‘Wat als de muren konden horen én spreken?’

Het Brusselse theatercollectief Tristero heeft nieuw bloed, nieuwe plannen en een nieuwe voorstelling. *Fluisterbehang/Visite guidée* wordt gespeeld in hun nieuwe thuis in Schaarbeek, waar het publiek wordt uitgenodigd om te komen luisteren naar de verhalen van oude en nieuwe bewoners.

door **Michaël Bellon** foto's **Ivan Put**

Theater. Theatercollectief Tristero speelt een thuismatch

Er rolt een golf van warme creativiteit over ons heen wanneer we het statige burgerhuis aan de Gallaitstraat 80 in Schaarbeek binnenstappen. Wat ooit een leefruimte geweest moet zijn, is nu een uitnodigende vergaderruimte met een grote tafel waaromheen zich vijf theatermakers en schrijvers hebben gezet. De muren hebben ze alvast volgehangen met schema's, notities en post-its, ter voorbereiding van een nieuw theaterstuk. Dat zal de vorm aannemen van een rondleiding door dit huis en zijn geschiedenis, maar tegelijk ook een rondleiding zijn door alle andere huizen en thuizen die het al dan niet zou kunnen representeren.

Nieuwe verhalen

Het huis in de Gallaitstraat is eigendom van de VGC. Nadat eerder kunstnerwerkplaats Constant, vzw Nadine en het kunstenaarscollectief K.A.K. er verbleven, is het nu aan theatercollectief Tristero om er voor vier jaar hun atelier/thuis van te maken.

Eerder betrokken Peter Vandenbempt, Youri Dirckx en nieuwkomer Cédric Coomans een klein kantoor in de gebouwen van het Kaaithater. Dan opent 'Gallait 80', op een site waar ook GC De Kriekelaar, Groep Intro, Jeugdhuis Ratatouille/D'Broej, Tienerschool Brussel, TransfoCollect en sinds kort ook het Kaaithater zitten, veel mogelijkheden. "Je kan van alles koken op een kampvuur, maar wanneer je plots een keuken en een eetplaats krijgt, dan kan er natuurlijk veel meer." Zo vat Youri Dirckx het samen terwijl hij ons een kleine rondleiding geeft van in de kelder tot op de derde verdieping waar je bijna boven de boomgrens zit en uitzicht hebt op het Atomium. Het huis is zo groot en heeft zoveel ruimtes dat Tristero het deelt met andere kunstenaars. Dirckx: "Nieuwe verhalen creëren in de vorm van nieuwe teksten en nieuwe beelden,' dat was de dramaturgie van ons aanvraagdossier. Als theatercollectief zijn we veel met tekst bezig,

Thuis bij Tristero (van links naar rechts): Yelena Schmitz, Hanne Machielsens, Arno Boey, Youri Dirckx en Cédric Coomans.

us wordt dit voor ons een plek om teksten te schrijven en te laten schrijven. Maar omdat ook het beeldende belangrijk is voor ons, hebben we ook al enkele kunstenaars uitgenodigd. Oussama Tabti, die nu in Wiels resideert, is hier een halfjaar bezig geweest, Lisa Matthys werkt hier aan haar beeldende-kunstprojecten, en er waren ook al heel wat kortlopende residenties." Daar staan geen verplichte prestaties of samenwerking tegenover, maar die kunnen er wel van komen, laat Cédric Coomans weten: "Een huis als dit biedt kansen om elkaar te ontmoeten. Daarnaast horen er ook publieke momenten bij. We spelen hier in totaal 42 voorstellingen - tot drie per dag."

Sporen van het verleden

De nieuwe creatie *Fluisterbehang/Visite guidée* wordt de eerste postcoronavorstel-

ling van Tristero. De eerste ook met Cédric Coomans als officieel vast lid, en de eerste waarin met schrijvers-spelers-theatermakers Arno Boey, Yelena Schmitz en Hanne Machielsens ook jonge wolven meedoen die mede door de werking in dit huis tot de entourage van Tristero zijn gaan behoren. Al die schema's en post-its zijn dus hun werk: het resultaat van heel wat research en ideeën, die moeten uitmonden in een stuk dat als een rondleiding door het huis voor maximaal twintig mensen zal functioneren.

"We wilden het eerste stuk sámen maken, in dit huis," vertelt Hanne Machielsens. Coomans: "We hebben onderzoek gedaan naar de geschiedenis van het huis, de straat en de buurt, maar we hebben ook verhalen gedeeld over onze eigen huizen vroeger, zodat 'het huis' een thema wordt."

Het negentiende-eeuwse huis aan de Gallaitstraat is al bijna veertig jaar niet meer bewoond, de laatste decennia zaten er kantoren in. Toch was er bij de gemeente, in het kadaster, in oude almanakken, kranten en op postkaarten nog heel wat te vinden over het verleden. Dirckx: "Twee huizen verder, op nummer 76, heeft bijvoorbeeld een joodse familie gewoond die verraden is geweest. Dat is uitvoerig gedocumenteerd in de Dossin-kazerne, waar Yelena een dag heeft doorgebracht. We hebben ook een interview gedaan met Emmy, die hier veertig jaar poetsvrouw is geweest. En hier heeft ook

"De spanning zal zitten tussen het theater dat zich in dit huis afspeelt en het theater tussen je oren wanneer je je ogen sluit"

Arno Boey

lang het farmaceutische bedrijf van Albert Couvreur gezeten, dat zich heeft uitgebreid van nummer 78 tot 82, waardoor die drie huizen ook met elkaar verbonden zijn geweest." Yelena Schmitz: "In het huis kan je daar nog sporen van zien. We hebben dus ook goed naar het huis zelf gekeken."

Uiteraard is die documentatie uiteindelijk slechts een basis en inspiratiebron om ook zelf te beginnen fantaseren. Het wordt geen heemkundige documentaire, maar een echte Tristero-voorstelling, die kleinschaligheid koppelt aan grotere thema's en de theatraaliteit van de specifieke locatie opzoekt. Machiels: "Het wordt een heel auditieve voorstelling. Je luistert naar mensen die hier hebben gewoond." Schmitz: "Ons uitgangspunt was: wat als de muren alle woorden en geluiden die ze in het verleden hebben opgeslorpt, opnieuw kunnen laten horen? Als je de gesprekken van twee mensen in een badkamer in de jaren 1970 zou kunnen volgen? Tussen die muren lopen wij als personages in het heden, die met dat verleden geconfronteerd worden en ermee moeten omgaan."

Arno Boey: "De spanning zal zitten tussen het theater dat zich hier afspeelt en het theater tussen je oren wanneer je je ogen sluit. Het zal een redelijk immersieve voorstelling worden. De veelheid van kleine gesprekken en dagelijkse handelingen maken een groter verhaal waarin tijden en talen elkaar raken. Ondertussen kan je je ook de vraag stellen wat de muren bij jou thuis

vroeger allemaal zouden hebben gehoord, wat je daar opnieuw van zou willen horen en wat niet." Zo volgen grote thema's als huiselijkheid, bescherming, woningnood, leegstand, bouwpromotoren, migratie of meertaligheid vanzelf.

Gala Gallait

Tristero en de jonge makers beseffen in ieder geval hoe fijn het is om hier de komende jaren onderdak te hebben. Bovendien kan Tristero vanaf 2023 opnieuw rekenen op structurele subsidies voor de komende vijf jaar, nadat ze de voorbije vijf jaar hebben overleefd met behulp van projectsubsidies, de taxshelter en een jaarwerkingsubsidie van de VGC. "Dat was inderdaad niet altijd

gemakkelijk," geeft Dirx toe. "Nu kunnen we eindelijk weer vooruitdenken. Als we iemand vragen om samen te werken, zijn we nu zeker dat het ook zal kunnen doorgaan. We zullen stukken op het repertoire kunnen houden en we hebben nog veel nieuwe plannen. Voor een stuk over stand-up en humor, voor een hedendaags Amerikaans stuk van Annie Baker, voor een langer parcours van schrijfworkshops met verschillende leeftijden, en voor een festival dat we hier vanaf 2023 drie of vier keer per jaar organiseren - Gala Gallait - met artiesten die we hier uitnodigen.

Tristero speelt *Fluisterbehang/Visite guidée* van 4 tot en met 23/10 in de Gallaitstraat 80, www.tristero.be

TRISTERO JOUE À DOMICILE

FR Le collectif de théâtre bruxellois Tristero a des nouvelles recrues, des nouveaux projets et une nouvelle pièce. *Fluisterbehang/Visite guidée* sera une visite guidée pour des groupes de 20 personnes à travers leur nouveau quartier général au 80, rue Gallait à Schaerbeek. Cette maison du XIXe siècle n'était plus habitée depuis près de quarante ans, mais regorge d'histoires, « dont on voit encore les traces », explique Yelena Schmitz. « Notre point de départ était le suivant : et si les murs pouvaient à nouveau faire entendre tous les mots et les sons qu'ils ont absorbés par le passé? ».

TRISTERO PLAYS AT HOME

EN The Brussels theatre collective Tristero has got some new blood, new plans and a new show. *Fluisterbehang/Visite guidée* is a guided tour of the collective's new home at Gallaitstraat/rue Gallait 80 in Schaerbeek/Schaerbeek for twenty people at a time. The nineteenth-century house has been empty for almost forty years, but is full of stories. "You can still see the remnants of them," Yelena Schmitz says. "Our starting point was: what if the walls could recreate all the words and sounds they have absorbed in the past?"

2012 — 2022

CELEBRATING
10 YEARS OF
DOCUMENTARY
PHOTOGRAPHY

Vrouwelijke blik

du 24 septembre
au 18 décembre

van 24 september
tot 18 december 2022

FONDATION

STICHTING

Avenue Van Volxelaan 304
1190 Bruxelles - Brussel

De Standaard **LE SOIR** **BRUZZ**

www.fondationstichting.com